

Warszawa, dnia 7 kwietnia 2023 r.

„Jakie zmiany przyniesie REDIII?”

Komentarz Polskiego Komitetu Energii Elektrycznej do wstępnego porozumienia dotyczącego *Dyrektywy zmieniającej dyrektywę w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych („RED”)*

30 marca 2023 roku instytucje unijne osiągnęły i ogłosiły wstępne porozumienie dotyczące Dyrektywy zmieniającej dyrektywę w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych¹ (tzw. „rewizja Dyrektywy RED”, „Dyrektywa REDIII”, ang. Renewable Energy Directive), wchodzącej w skład pakietu legislacyjnego „Fit for 55”, opublikowanego przez Komisję Europejską 14 lipca 2021 r. Poza pierwotnym zakresem zmian, wstępne porozumienie w sprawie REDIII obejmuje również obszary wskazywane w komunikacie REPowerEU² (w szczególności w odniesieniu do przyspieszenia procedur administracyjnych dla instalacji OZE). Tym samym, zakończyła się faza rozmów trójstronnych (tzw. trilogów) pomiędzy Komisją Europejską, Parlamentem Europejskim i Radą UE w przedmiocie rewizji Dyrektywy RED.

Rozwój wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych jest jednym z kluczowych aspektów transformacji energetycznej Polski, wspierającym zarówno realizację celów klimatycznych Unii Europejskiej, jak i poprawę bezpieczeństwa energetycznego (m.in. za sprawą zwiększenia stopnia dywersyfikacji źródeł wytwarzania energii). Realizacja coraz bardziej ambitnej polityki klimatycznej stawia jednakże przed sektorem energetycznym wiele nowych wyzwań.

Na formalne przyjęcie i zatwierdzenie uzgodnień kończących trilogi w sprawie REDIII, zanim ostateczna treść zostanie opublikowana w Dzienniku Urzędowym UE, trzeba jeszcze poczekać co najmniej kilka tygodni. Tym niemniej, **Parlament Europejski i Rada opublikowały już oficjalne komunikaty prasowe³, zawierające informacje o kluczowych elementach wstępnego porozumienia, które mają znaleźć się wkrótce w REDIII.**

1. Cel OZE

Najważniejszym ustaleniem jest wyznaczenie wiążącego celu OZE w zużyciu energii końcowej brutto na 2030 rok na poziomie Unii Europejskiej wynoszącego 42,5% i dodatkowych indykatywnych celów dla państw członkowskich, których realizacja umożliwi osiągnięcie celu OZE na poziomie 45% w 2030 roku. Dotychczasowe przepisy Dyrektywy w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (w kształcie RED II), obowiązujące od grudnia 2018 r., ustalają cel UE na poziomie 32% udziału energii z OZE w całkowitym zużyciu energii końcowej brutto w Unii do 2030 roku.

¹ Dz.U. L 328 z 21.12.2018, str. 82—209

² COM/2022/230 final

³ Komunikat Parlamentu Europejskiego: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20230327IPR78523/renewable-energy-meps-strike-deal-with-council-to-boost-use-of-green-energy>; Komunikat Rady: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2023/03/30/council-and-parliament-reach-deal-on-renewable-energy-directive/>

PKEE

Polski Komitet Energii Elektrycznej
Polish Electricity Association

Członkowie Polskiego Komitetu Energii Elektrycznej (PKEE) z zadowoleniem przyjmują starania polegające na znalezieniu optymalnej i realnej drogi do osiągnięcia ambitnych założeń polityki klimatycznej UE. Uważamy, że aby osiągnąć nowoprzyjęte cele (co oznacza kolejny znaczący krok w kierunku przyspieszenia dekarbonizacji sektora wytwarzania energii) i jednocześnie zapewnić sprawiedliwą transformację energetyczną, należy przyjąć nowe całościowe i stabilne ramy regulacyjne. Jednocześnie zwracamy uwagę, iż **nowe przepisy nie mogą rodzić ryzyka związanego z potencjalnym brakiem możliwości zapewnienia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej i ciepła**. Już na obecnym etapie technologicznym dostrzegalne są wyzwania związane z eksploatacją odnawialnych źródeł energii dotyczące głównie bilansowania energii z OZE w systemie elektroenergetycznym.

Stabilność finansowa sektora jest kluczowym elementem umożliwiającym rozwój OZE. Strategiczny i długoterminowy rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii **wymaga zapewnienia przedsiębiorcom działającym na rynku energii stabilnego otoczenia regulacyjnego i adekwatnych źródeł finansowania inwestycji.** Dodatkowym wyzwaniem są konieczne nakłady finansowe na dalszy rozwój sieci dystrybucyjnych i przesyłowych, co jest kluczowe dla możliwości przyłączenia nowych mocy OZE.

Członkowie PKEE realizują liczne projekty dotyczące rozwoju odnawialnych źródeł energii, a w swoich strategiach na najbliższe lata mają zawarte ambitne plany w tym zakresie. Należy jednak wskazać, że projekty OZE są zazwyczaj wysoce kapitałochłonne (szczególnie w przypadku rozwijania wielkoskalowych źródeł, jak np. morska energetyka wiatrowa), a w przypadku dużych instalacji wymagają również odpowiednio długiego czasu przygotowywania projektów i budowy. **Luka inwestycyjna** pomiędzy zdolnościami inwestycyjnymi sektora, a jego potrzebami w zakresie transformacji i realizacji celów polityki klimatycznej **powinna zostać pokryta z wykorzystaniem środków finansowych dostępnych w ramach funduszy unijnych i krajowych.** Bez adekwatnego wsparcia finansowego przedsiębiorstwa energetyczne w Polsce nie będą w stanie zrealizować wszystkich zero- i niskoemisyjnych inwestycji niezbędnych do urzeczywistnienia celów w zakresie OZE w perspektywie roku 2030, a następnie – 2050.

2. Cele sektorowe

Osiągnięcie neutralności klimatycznej nie będzie możliwe bez dojrzałych technologii wytwarzania, takich jak energetyka jądrowa czy też – w zakresie OZE: fotowoltaika i energetyka wiatrowa, a także bez innowacji i zastosowania wielu rozwijających się technologii (m.in.: magazynowania energii, niskoemisyjnego transportu, paliw alternatywnych, wykorzystania gazów zdekarbonizowanych czy promowania rozwiązań *cablę pooling*). Istotny wpływ na tempo zmian ma powiązanie wielu podsektorów i wzajemne zależności między elektroenergetyką, ciepłownictwem oraz transportem.

Transport

W wyniku negocjacji REDIII, państwa członkowskie będą mogły wybrać albo 14,5%-owy cel redukcji intensywności emisji gazów cieplarnianych w transporcie przy wykorzystaniu OZE albo 29%-owy cel w zakresie udziału OZE w finalnym zużyciu energii w transporcie w 2030 roku. Wynegocjowano również wiążący cel cząstkowy: 5,5 %-owy udział zaawansowanych biopaliw w udziale energii odnawialnej dostarczanej do sektora transportu. W ramach tego celu wprowadzono wymóg 1% paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego (głównie zielonego wodoru i paliw syntetycznych na bazie wodoru).

Przyszłe działania w obszarze wspierających elektryfikację sektorów mają zaowocować upowszechnieniem stosowania paliw odnawialnych i niskoemisyjnych w transporcie. Szczególną rolę w tym zakresie może odegrać

PKEE

Polski Komitet Energii Elektrycznej
Polish Electricity Association

zastosowanie energii elektrycznej z OZE w transporcie drogowym oraz odnawialnych lub niskoemisyjnych paliw w transporcie lotniczym, morskim i ciężkim.

Przemysł

W sektorze przemysłu wykorzystanie OZE ma rosnąć o 1,6% rocznie do 2030 r. Ponadto, do 2030 r. 42% wodoru wykorzystywanego w przemyśle ma pochodzić z paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego. Do 2035 roku ma to być 60% udziału.

Budownictwo

Kompromis dotyczący REDIII zakłada również **indykatywny cel co najmniej 49% energii ze źródeł odnawialnych w budynkach na poziomie UE.** Cel ten będzie można realizować np. poprzez efektywne systemy ciepłownicze, których udział w pełnej formie powinien zostać uwzględniony w procedowanej rewizji dyrektywy EPBD.

Ciepłownictwo i chłód

Rewizja Dyrektywy RED ma także **wprowadzić stopniowy wzrost wykorzystania OZE w ciepłownictwie i chłodnictwie, z wiążącym wzrostem 0,8% rocznie na poziomie krajowym do 2026 roku i 1,1% od 2026 do 2030 roku.** Dodatkowo, **wprowadzone zostaną indykatywne cele specyficzne dla każdego kraju. Cel wzrostu udziału OZE w sieciowym wytwarzaniu ciepła oraz chłodu ustanowiono na indykatywnym poziomie 2,2% średniorocznie w okresie 2021-2030.**

PKEE wskazywał już wielokrotnie, że zwiększanie wykorzystania OZE w ciepłownictwie w polskich uwarunkowaniach jest niezwykle trudne, w szczególności w powiązaniu z ograniczeniami dotyczącymi biomasy i nowymi, zaostrzonymi wymaganiami związanymi z definicją „efektywnego systemu ciepłowniczego i chłodniczego”, których negocjacje w ramach trilogów dotyczących Dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej („EED”)⁴ zakończyły się na początku marca 2023 roku.

Przedsiębiorstwa energetyczne zrzeszone w PKEE (PGE, Tauron, Enea, Energa) prowadzą szereg inwestycji związanych ze zwiększaniem udziału OZE w sektorze ciepłownictwa systemowego, przy czym w perspektywie obecnej dekady kluczowym wyzwaniem będzie wycofywanie paliw węglowych ze struktury paliw wykorzystywanych w ciepłownictwie systemowym w Polsce. W świetle powyższego, najlepszą dostępną obecnie technologią są wysokosprawne źródła kogeneracyjne wykorzystujące gaz ziemny albo biomasę. Warto wskazać, że w przyszłości, w celu redukcji emisji gazów cieplarnianych, gazowe wysokosprawne jednostki kogeneracyjne będą gotowe do modernizacji w kierunku spalania domieszki wodoru lub biometanu albo wyłącznie wodoru dla zeroemisyjnego wytwarzania (przy założeniu rozwoju i dostępności stosownych technologii), co znajduje odzwierciedlenie np. w unijnych ramach zrównoważonego finansowania, a w szczególności – w taksonomii.

To, co wyróżnia polskie ciepłownictwo na tle systemów w innych krajach UE, to fakt, że możliwości zastosowania odnawialnych źródeł energii w dużych systemach ciepłowniczych (występujących w największych polskich aglomeracjach) są istotnie ograniczone. Dystrybucja ciepła pochodzącego z niskotemperaturowych źródeł OZE jest szczególnie utrudniona i wynika z braku kompatybilności infrastruktury systemów ciepłowniczych w Polsce i wymaganych temperatur wody w sieci ciepłowniczej.

---

⁴ W dniu 10.03.2023 r. osiągnięto wstępne porozumienie międzyinstytucjonalne w zakresie zmiany treści ww. Dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej (EED, ang. Energy Efficiency Directive).

PKEE

Polski Komitet Energii Elektrycznej
Polish Electricity Association

Z drugiej strony, kluczowym czynnikiem prowadzącym do obniżenia temperatury w systemach ciepłowniczych jest termomodernizacja budynków i ich instalacji wewnętrznych.

Biorąc pod uwagę opisane powyżej uwarunkowania, systemy ciepłownicze w Polsce wymagają nowych rozwiązań, które z jednej strony wpłyną na redukcję emisji gazów cieplarnianych, z drugiej zapewnią gwarancję niezakłóconych dostaw ciepła dla odbiorców. Dlatego też członkowie PKEE z zadowoleniem przyjmują, że w rewizji Dyrektywy RED mają znaleźć się przepisy umożliwiające zaliczanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych na poczet celów OZE w sektorze ciepłownictwa. Będzie to zasadnicza zmiana otoczenia regulacyjnego, która w perspektywie najbliższych lat pozwoli m.in. na rozwój wielkoskalowych pomp ciepła, ale również kotłów elektrodowych. Doświadczenia z eksploatacji takich nowych źródeł wskazują na istotne zalety dla zaopatrzenia w ciepło systemów, w szczególności jako źródeł szczytowych.

W ocenie PKEE zwiększanie udziału OZE w sektorze ciepła i chłodu w Polsce będzie dużym wyzwaniem inwestycyjnym. Przyjęte cele są niewątpliwie ambitne, ale dzięki uzgodnionym w Dyrektywie RED nowym rozwiązaniom związanym z elektryfikacją ciepłownictwa, wytyczany jest kierunek zmian w sektorze, skorelowany również ze wzrostem udziału energii z OZE w krajowym miksie elektroenergetycznym.

3. Biomasa

W wyniku porozumienia zastrzeżone mają zostać kryteria zrównoważonego rozwoju dla biomasy, w szczególności biomasy leśnej. Wprowadzona zostanie zasada kaskadowego wykorzystania biomasy. PKEE wielokrotnie wskazywał, że nakładanie dalszych ograniczeń dla wykorzystania biomasy w znacznym stopniu może utrudnić realizację nowych ambitnych celów, a obecnie obowiązujące ramy zapewniają, że paliwa z biomasy leśnej pozyskiwane są w sposób zrównoważony.

W ocenie PKEE uzgodnione rozwiązania w zakresie kryteriów dla biomasy stanowiąc będą czynnikiem, który może dodatkowo utrudnić proces transformacji ciepłownictwa systemowego w Polsce.

4. Wydawanie pozwoleń

W celu przyspieszenia rozwoju wykorzystania OZE, **REDIII ma wprowadzić przyspieszoną procedurę wydawania pozwoleń.** Państwa członkowskie wskażą obszary akceleracji OZE, w których możliwe będzie zastosowanie uproszczonej i przyspieszonej procedury wydawania pozwoleń (dla wskazanych przez państwo członkowskie obszarów będzie to 12 miesięcy, dla pozostałych – 24 miesiące).

W opinii PKEE działania mające na celu usprawnienie realizacji procesów inwestycyjnych w obszarze OZE mogą być korzystne, przy zachowaniu racjonalności wyznaczonych terminów dla poszczególnych etapów procesu inwestycyjnego, a zniesienie obciążeń administracyjnych powinno usprawnić prowadzenie transformacji energetycznej. Pamiętajmy jednak, że przyspieszenie procedur wydawania pozwoleń (w tym warunków przyłączenia) może być wyzwaniem dla operatorów sieci dystrybucyjnych (OSD).

Powyższe informacje zostały opracowane na podstawie oficjalnych komunikatów Parlamentu Europejskiego i Rady, opublikowanych po osiągnięciu w dniu 30 marca 2023 r. wstępnego porozumienia, kończącego trilogi w sprawie rewizji Dyrektywy RED w ramach prac nad Pakietem „Fit for 55”. W kolejnym kroku przedmiotowe wstępne porozumienie polityczne będzie musiało zostać zatwierdzone przez COREPER w Radzie UE oraz przez Parlament Europejski. Jako możliwy termin transpozycji wskazywany był dotychczas 31 grudnia 2024 roku.